

BØRNENES LEGEONKEL

Han kaldes den nye Jørgen Clevin. Sådant en, der kan få børnene til at sidde klistret til skærmen, mens han selv klipper, limer og bygger. Mød Shane Brox - side 2-4.

Legebarnet, der fandt sig selv på ny

LEGEBAARNET: Som barn glemte Shane Brox tid og sted, når han byggede huse og paladser af gamle æggebakker, toilettruller, ispinde og rester fra sin fars snedkerværksted. Som ung mistede han forbindelsen til sin kreativitet og blev sendt ud i en livskrise. I dag har multikunstneren og børnetv-værten genfundet kontakten til sit indre legebarn.

Faderens træværksted var et skatkammer. Overalt lå det med træstykker i forskellige former, søm og skruer, klippedutter, dingener og andre finurligheder. Her gik en dreng med en livlig fantasi og et par snildte hænder på rov. Inde på drengeneværelset skete forvandlingen. Et stykke drejet træ kunne blive til det smukkeste hjem. En rest maling kunne sættes klar på et rum. Svart var på palads med 30 rum bygget op. Værelserne fik navne: Det hvide rum. Det røde rum. Det gule rum. For ikke at tale om de hjemmelagte rum, som beboerne kunne gemme sig i, når det blev krig. Det kunne også være, at et jordskælv fik paladset til at styrt sammen, så det skulle restaureres. Drengen hed Shane Brox.

HANS VERDEN VAR en fantasiverden opbygget af hans mors gamle æggebakker og fars træstykker. Eller andre ting og sager, som han nappede i smug. – Jeg tog min mors gamle guldrammer, klippede i min fars kunstbøger og lavede dyrebare malerier af den til mine huse. Sjovt nok opdagede de det ikke. Engang såviede jeg også et hjemmeligt hul i væggen, hvor jeg gemte skattekort og ting og sager. Først havde jeg en rumme, hvor billedet kunne skydes til siden, uden at man kunne se det. Ingen andre end jeg vidste det. Jeg havde nok også fået stuearrest, hvis de havde fundet ud af det. Shane Brox ler og lægger den ene arm i hvileposition på det gamle køkkenbord i sin halvløse lejlighed i København. Han er blevet berørt af barn over det ganske land for sit klippe-klisterprogram 'Shanes Verden' på DR1. Og nogle sammenligner ham ligefrem med Jørgen Clevin, der blev berørt for lignende programmer i 1970'erne. Hvilket han betragter som en ære.

DEN INDRE KAMP: Som barn byggede Shane Brox huse og legetøj af skrald, papir og træ i sit børneværelse i Norge. Senere i livet forsøgte han sin sande kreative åre og måtte gennem terapi for at finde tilbage til sig selv.

DEN MODERNE CLEVIN. Shane Brox bliver af nogle kaldt en 'moderne Jørgen Clevin'. Shane kalder det en ære at blive sammenlignet med Clevin, som også også sine folder med limstift, saks og papir på tv gennem en lang årrække.

– Jeg har stor respekt for det. Clevin stod for, men vi er meget forskellige. Hans stil var enkel, mens min er med mange detaljer og krummeliner, forklarer Shane og vender tilbage til børndommens mod. – I dag kan jeg godt tænke: Tænk, at jeg gjorde det uden at spørge. Men drivet bag var så stærkt. Det var den ultimative leg. Min fantasiverden var præfald af alle mulige ting og sager. Jeg gad godt kunne kigge ind i min hjerne, som den var dengang, for den blev støvret. **KUNSTNEREN OG** børnetv-værten Shane Brox blev født i Canada af en norsk mor og en dansk far med trang til at opleve verden. Men efter tre år i landet blev de beklæmmede for, som deres barn ville miste kontakten til deres rødder og flyttede til Tromsø i Norge – 600 kilometer nord for polarcirklen. Familien slog sig ned i et træhus, der lå en halv mellem bjergene. Lyset og luften så høj i nord var helt specielt og havde en stærk virkning på Shane. Det tænkte han naturligvis ikke over dengang, men som voksen kan han se betydningen. – Jeg gik på opdagelse i naturen. Luften var så klar og ren og lød meget smukt. Om vinteren blev det aldrig helt lyst, men

så stod der en kæmpe fuldmåne og lyste op. Det var helt magisk. Det kan ikke forklares, men skal opleves. Der kortet en masse fantasier gennem mit hoved, og naturen var en stor del af det. Shane Brox mor var hjemmeglæder, mens han og hans fem år yngre bror Brede og den syv år yngre søster var små. Han var en meget kreativ kvinde, der klippede og klisterede pynt til især jul og påske. Men Shane Brox tror, at den helt afgørende faktor for, at hans fantasi og kreativitet blev udviklet, skyldes noget andet. – Han passede os ihøjhørm og havde tid til at tale med os, synge og læse eventyr og tak for det. Der findes fantastisk dagplejere, men de kan ikke erstatte en mor. Det var et privilegium for os tre drenge og gav en masse ro i dagligdagen, fortæller Shane Brox med sin let genkendelige, men temmelig udfinerbare accent. Som barn var musik også en stor del af Shanes liv. Han gik til sang og klaverspil, og som femårig sang han solo i en opera, det blev vist på norsk tv. – Jeg var et anderledes barn. Jeg havde kammerater, som jeg legede med, men jeg forsøgte aldrig at invitere dem ind i min mærkelige verden, siger Shane, der var sikker på, at de alligevel ikke ville forstå hans passion for opera, klassisk og hjem-

TITUSIND ÅRNSLOTTE er bygget af mælkekartoner, toilettruller og har vinduer af habbes. Og Shane Brox behøver ikke sidste sænge foran det ystetia bopæl, for han begynder at finde på historier. Støttet har været brugt i tv-programmet 'Shanes Verden'.

mebyggede paladser. Det var jo også sådan lidt. Han holder en kort pause, for han fortsætter. – Mærkeligt at være en dreng, der leger med dukkelister. **I TEENAGEÅRENE** begyndte Shane at vende blikket fra drengeneværelset med huse og paladser og ud mod verden uden for vinduerne. Hans rystede friserede hår blev skåret ud med strittår, og brillerne blev til kontaktlinser. – Hvis jeg skulle være en del af de andre, skulle jeg tilpasse mig. Det vidste jeg instinktivt. Jeg smed den vandkemmede dreng ud med badevandet, trængte byggeriet i baggrunden og lagde mig på min fantasiverden. Det var jo min fællede verden. Hvad skulle andre bruge den til? Shane var aldrig tvivl om, at hans fremtid skulle rumme kreativitet i en eller anden form. Han trængte til at komme væk fra Tromsø og søgte at flytte til Bodding, for gå på Kunstindlærerskolen på beklædningslinjen.

Legebarnet, der fandt...

FORTSAT FRA SIDE 3

– Det var sjovt at gå der, og jeg fik gode venner. Det handlede meget om at spotte trends og være smart. Jeg gemte mig bag mit strithår og skatertøj. De andre gik til punkkoncerter, og jeg gik med, selv om jeg ikke kunne lide den slags musik. Jeg fortalte ikke, at jeg hellere hørte klassisk og opera. Det var ucool dengang.

Længst inde i hjertet drømte Shane om at blive scenograf og skabe eventyrlige kostumer og kulisser til teatrene. Men han så ingen fremtid i det og droppede ideen.

– Udadtill havde jeg selvtilid, men mit selvværd var i bund. Det havde været fantastisk, hvis jeg havde turdet tro på mig selv, og at jeg er dygtig. Men det var jo Shanes verden, og den er meget personlig. I stedet afslug jeg det som »føl« og troede, at det rigtige var at blive kommerciel designer.

Shane sender blikket ud gennem stuen, der er fyldt med loppesønder og antikviteter. På det tunge, sortlakerede skrivebord har han lavet en mindre udstilling af afrikanske masker, smukke søpindsvinskaller, et gammelt fuglebur og mange andre finurligheder i skøn forening.

DA UDDANNELSEN I KOLDING var i hus, fik Shane straks arbejde hos det internationale tøjfirma Levi's, der nok især er kendt for sine jeans. De næste ti år arbejdede han i både Sverige, Tyskland og Bruxelles. Det gik godt. Lige indtil den dag han fandt sig selv brudt sammen på en brandtrappe.

– Efter de mange år hos Levi's, hvor jeg havde tilpasset mig til en kultur, der egentlig ikke var min egen, var jeg begyndt at blive udbændt. Jeg tvang mig selv på job og forsøgte at holde flaget oppe. En dag havde vi holdt et af utallige salgsmøder, og efter mødet gik jeg ud på brandtrappen og begyndte at græde. Jeg kunne ikke lade, som om jeg syntes, det var det fedeste job mere. Så sagde jeg op.

Shane vidste, at han skulle finde tilbage til det, der var allermest ham. Han havde lyst til at skrive børnebøger og til at male. Han købte lærreder, men der kom ikke noget ud af penslen, og hvis der gjorde, malede han det over. Shane blev fortvivlet og vred på sig selv. Samtidig så han mere og mere fjernsyn og spiste slik.

– Jeg indså, at jeg var ked af det, fordi jeg ikke fik brugt mig selv. Og så gik jeg i terapi, hvor jeg fik endevendt en masse ting og fik restaureret mit selvværd, fortæller han.

De næste to år arbejdede Shane med sig selv. Og lige så stille fandt han tilbage til det, han beskriver som sin kilde af kreativitet.

– Jeg kom i tanke om, hvor fascinerende jeg synes, at hemmelige rum er. Det var jo nærmeste en obsession for mig engang, og det havde jeg fuldstændigt glemt.

Med langsomme, men sikre skridt fandt Shane tilbage til sin kerne. Han vidste, at han gerne ville arbejde med formidling til børn og besluttede sig for at flytte til Danmark.

– Her i landet er der en børnekultur, hvor børns ve og vel er synligt. Det gjorde mig tryk at vide. Og derfor turde jeg flytte hertil for at begynde at få den kreativitet ud, der gemte sig inde i mig.

I København præsenterede Shane et oplæg til en børnekogeteg for to forlag. De sagde begge ja, så det var bare op til ham

at vælge. Køgebogen, der indeholder opskrifter på dragekager i grøn marzipan og heksehytter i chokoladedej, blev godt modtaget og solgte i 40.000 eksemplarer.

– Det var det skulderklap og den blåstempling, jeg havde behov for at kunne åbne sluserne og endelig begynde at tro på mig selv. Jeg havde det, som om mine manchetter stod åbne, og det flød ud med ideer, som før havde været indestængte, siger han og holder illustrativt ud i sin mørkeblå skjortes ene ærme.

1996 BLEV ENDNU et vendepunkt for Shane Brox. Han blev kontaktet af tv-produktionsselskabet Blenkow og Schønnemann, som ville lave et børneprogram til Danmarks Radio.

– Vi satte os ned her i køkkenet og idéudviklede. Vi var enige om, at vi gerne vil lave kvalitetsfjernsyn til børn og inspirere dem til at bruge deres fantasi og deres hænder.

Ideerne blev til tv-programmet 'Shanes Verden', hvor Shane bygger huse, drager og dukker af forhåndenværende materialer som renavskede mælkekartoner, ispinde, æggebakker, gamle knapper og tændstikker. Og altid er byggerierne ledsaget af fantasifulde fortællinger om 'Asger Maler-tyv', 'Sigrid Støjsur', 'Harry Krimskrams' og andre kolleger i genren.

– Det blev et spejl af den verden, jeg havde som lille. Det var fantastisk. Endelig fik jeg den kanal ud til børnene, hvor jeg kunne fortælle sjove historier og bygge skøre ting.

Shane Brox har hele livet igennem været en aktiv legetøjssamler, ja samler i det hele taget. Han har mange gange stået på et loppemarked og taget sig selv i at sige: Hvorfor vil du købe den? Hvad skal du bruge den til? Men på hylderne i Shanes tv-værksted har de alle fundet sig en plads.

– Pludselig vidste jeg, hvorfor jeg havde købt de ting. Det gav en god fornemmelse i maven.

BARNDOMMENS LEGBARN blev vakt til live igen hos Shane Brox. Og han mener, at alle har et legebarn inde i, som blot skal have lidt næring for at folde sig ud.

– Selvfølgelig er nogle udstyret med en livligere fantasi og bedre til at bruge deres hænder end andre. Men i det øjeblik du giver dig selv lov til at lege og ikke har tusind andre ting i bughovedet, så kan du skabe resultater. Det kan alle. Det handler om at turde slippe kontrollen og om at øve sig. Jeg bliver selv bedre og bedre.

Han mener, at kreative sysler er helt afgørende for alle mennesker og giver et eksempel:

– Kreativ tænkning kan du bruge, når du skal lave mad eller løse problemer på dit kontor. Derfor må vi ikke glemme at fastholde vigtigheden af fantasien, når vi bliver ældre, siger han fast.

Shane Brox med den ranke holdning, de markante mørke briller og den grå-sort cockerspaniel Jacob ved sin side er ikke længere anonym, når han går på gaden.

For nylig mødte han en skoleklasse, som råbte og vinkede begejstret til ham.

– Jeg kan godt blive overrasket over, at de ved, hvem jeg er. Men det viser jo, at 'Shanes Verden' virker. Jeg gør jo bare det, jeg er god til. Det, jeg elsker.

BARNDOMMENS LEGBARN blev vakt til live igen hos Shane Brox. Og han mener, at alle har et legebarn inde i, som blot skal have lidt næring for at folde sig ud.

FAKTA

SHANE BROX

- ★ **Født** i Canada den 8. november 1968.
- ★ **Vokset op** i Tromsø i Norge hos sine forældre og brødrene Brede og Gard.
- ★ **Gik** i folkeskolen og gymnasiet i Norge.
- ★ **Elev på** Kolding Kunsthåndværkerskole (den nuværende Designskole) fra 1987-91.
- ★ **Designer** for tøjfirmaet Levi's fra 1991 til 1999.
- ★ **Bor** i indre København med sin kæreste.
- ★ **Har et** værksted i nærheden af sin bopæl med stabelvis af flyttekasser fyldt med hans mange ting, genbrugssager, loppesønder og 12 limpistoler.
- ★ **Ejer af** hunden Jacob, der er hans 'medvært' i tv.
- ★ **Har skrevet** 12 børnebøger.
- ★ **Har de** senere år lavet forskellige legetøjsudstillinger på blandt andet Københavns Bymuseum og Egeskov Slot.
- ★ **Vært** i børneprogrammet 'Shanes Verden' på DR1, som p.t. genudsendes på Ramasjang hver torsdag kl. 18.00.

NYE PROGRAMMER

- ★ **Nye 'Shanes Verden'**-programmer er på vej. De handler om traditioner som fastelavn, påske, fødselsdag, fødsel, begravelse, halloween og jul og sendes hen over året.
- ★ **Første udsendelse** om fastelavn kan ses i morgen den 14. februar klokken 17.30 på DR1.
- ★ **Er aktuel** med DVD'en 'Shanes Verden 1 & 2'.
- ★ **Vinder af** Årets børne- og ungdomsprogram TV Prisen i 2008.

” Selvfølgelig er nogle udstyret med en livligere fantasi og bedre til at bruge deres hænder end andre. Men i det øjeblik, du giver dig selv lov til at lege og ikke har tusind andre ting i bughovedet, så kan du skabe resultater. Det kan alle. Det handler om at turde slippe kontrollen og om at øve sig.

SHANE BROX